

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy hóra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
Négyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K

EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Felölős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM

INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Hazaszeretet és hadsereg

El lehet-e ezt a két fogalmat választani egymástól? Lehet-e hadsereget elképzelni, melynek kebelében nem a hazaszeretet a legfőbb törvény? Bizonyára nem. A hadseregnek létjogosultságot az ad, hogy tagjait, a fővezértől a legigénytelenebb ujoncig, a Haza iránti olthatatlan szeretet, a Haza megszentelt rögehez való törhetetlen ragaszkodás, a Haza boldogulásáért, nagyságáért, dicsőségéért való önfeláldozás készsége hatja át. Ha ez a katonából hiányzik, ha cselekvését csupán a kényszer, a vasfegyelem s nem egyszermind a lélek belsejéből fakadó nemes indulat irányítja, az a hadsereg lehet zsoldoscsapat, mely kialakított bérért verekedik, de nem lehet *nemzeti* hadsereg. Lehet megbízható fegyver egy dinasztia kezében vagy egy uralkodó osztály rendelkezésére, de nem lehet rábízni a Hazának legszentebb javait, miknek megoltalmazására van rendelve. Teljes elismeréssel és örömmel üdvözljük az ország kormányzójának legújabb rendeletét, melynek minden sora arról tesz tanubizonyságot, hogy hadseregünk valóban érdemes minden szeretetünkre, becsülésünkre és minden áldozatunkra.

A kormányzó a hadsereg számára első és legfőbb törvény gyanánt állítja oda a hazaszeretetet, elrendelvé, hogy a katonai szolgálati szabályzatba vegyék fel a következő fejezetet:

„A hazaszeretet a nemzethez és a haza földjéhez való ragaszkodásnak ösztönzerű s egyben tudatos megnyilvánulása; az összetartozásnak élő érzése, mely minden honpolgárt egyénileg az állami közösség tényezőjévé avat. Mint nemzeti eszme: fenntartója a múlt szent hagyományainak, cselekvő munkása a jelennek és szilárd alapja a jövőnek, kuforrása a nemzet erkölcsi erejének és anyagi jólétének, rugója a nemes tetteknek; nehéz megpróbáltatások idején pedig az állami lét legfontosabb támasza.

Mindenekfelett a nemzet katonájának legyen sajátja ez az erény, mely a haza iránt áldozatkész odaadását, az államfő iránti szeretetet, hűséget és engedelmességet, a honfitársak iránti szerető önzetlenséget, a nemzet alkotmánya iránt pedig rendületlen hűséget követel.

Hazafias kötelessége a haza védelmét szolgáló törvényeknek pontos megtartása s az erre irányuló rendelkezéseknek lelkiismeretes teljesítése. Ezt a kötelességet a nemzet katonája ne teljesítse kényszerűségből, hanem lelkesedésből és önzetesen büszkeséggel. A katona mindenütt és mindenkor kész, hogy hazájáért türrön és szenvedjen s ha kell, életet és vért áldozzon.

A hazaszeretet ápolása, a nemzeti

érzés ébrentartása és fejlesztése minden parancsnoknak és katonának elsődrendű kötelessége. Erre a célra fel kell hasz-

nalni minden alkalmat, különösen a nemzeti és katonai ünnepeket és a történet emléknappokat.”

Apponyi gróf jászberényi beszámolója

Hajlandó vállalni a kormányzást

Budapest, június 7. (Nemz. St. tel. jel.) Apponyi Albert gróf vasárnap délelőtt tartotta programbezzedét Jászberényben. Elsősorban azzal foglalkozott, hogy mi bírta őt arra, hogy hosszas politikai távollét után ismét a politikai küzdelem terére lépett. Ránk herámlott a nagy feladat — mondotta — hogy a hazát, az országot újra felépítsük és ebből a munkából ki akarom venni én is a magam részét. Majd a béke delegáció munkájáról beszélt és arról, hogy elnökségétől meg kellett válnia, mert bár előre is a alig lehetett remélni, hogy kész elhatározásokat megmántsanak, még sem vállalkozott a békeszerződés aláírására. Hazafiai lelkiismerettel javasolta a kormánynak a ránk kényszerített béke aláírását. Ezért a kormány nehéz erkölcsi felelősségében osztozik, de ez nem jelent lemondást egyébben, mint az erőszakos eszközök alkalmazásában. Az aláírás csak eszköze a nagyobb akció megkezdésének. Európa nyugalmanak egyedül csak erős Magyarország lehet biztosítója.

A keresztyén nemzeti irányzattal teljes mértékben rokonszenvez.

Azután a világpiacon való gazdasági összekötés létesítése és a Duna kérdés ismertetésére tért át, majd a földbirtok reformmal foglalkozott. Ez a reform, valójában a gazdasági élet talajából nőtt ki, s nagy bölcsesség szükséges a megvalósításához. Sürgősen javítani kell a tisztviselők és a munkásság helyzetén. Közvetlen teendő a népbiztosítás; általános, mezőgazdasági munkásokra is kiterjedő kötelező biztosítást, az anya és csecsemő

védelem országos szervezését, a munkaidő szabályozását tartja legfontosabb feladatoknak.

Beszéde során rátért Apponyi gróf a zsidókérdésre is. A zsidóüldözést csak azért perhorezkálja, mert az nagyrészt nem más, mint a tunyaságnak, a versengő munka vállalásától való idegenkedésnek megnyilvánulása. Egyébként pedig a keresztyén irányzatnak le-siklása a krisztusi magaslatról a duhaj és féktelen örvénybe. Nem akarja tagadni a zsidóság számos kirívó hibáját, melyek között egyik az is, hogy jobbjaik sem tudják megtagadni a szolidaritást hitsorsosaik selejtes elemeivel. Azután a bolsevizmus elleni védekezésről beszélt Apponyi, majd rátért a királyság kérdésére. Kell, hogy a demokratikus fejlődés mellett a királyság kérdése is revízió alá kerüljön. Biztosíték kell a nemzetnek a tekintetben, hogy a király szigorúan nemzeti legyen és semmiféle olyan kapcsolatot ne jelenthessen, amely hazánkat ismét alárendeli és függő helyzetbe hozza. Beszéde végén hangsúlyozta, hogy *most stagnálni nem lehet, ma vagy süllyedni, vagy emelkedni kell.* A több mint 2 óráig tartó beszédet a választók nagy figyelemmel hallgatták, mely után a Szózatot énekelték el. Dében a Lehel szállóban bankett volt, melyen Pallavicini György őrgróf felszólította Apponyit, hogy álljon az ország élére és vállalja el a kormányzást. Apponyi válaszában kijelentette, hogy *nem óhajta ugyan a hatalmat, de ha a sors, a haza érdeke úgy kívánja, kész az ország élére állani.* Apponyi és kísérelte vasárnap este külön vonalon visszautazott a fővárosba.

— A zászlószentelésről. A debreceni katonaság zászlajának küszöbön álló felszentelésével kapcsolatban Debrecen város gazdaságalmában bizonyos elkedvetlenedés észlelhető azon tényből kifolyólag, hogy a gazdák értékes zászlója, melyet a kormányzó jelenlétében valamennyi keresztyén egyház papja által történt megáldás után átnyujtottak, háttérbe szorult most, amikor szolgálai zászlónak, egy más zászlót, melyet állítólag a róm. katolikus nőegylet készített és ajánlott fel, fognak katonai ünnepek keretében felszentelni.

Illetékes helyről nyert információk alapján erre vonatkozólag a következőket közölhetjük:

Midőn a m. kir. nemzeti hadsereg március hóban Debrecenbe bevonult, az illetékes katonai hatóságoknak rövidesen tudomására juttatták azt, hogy Debrecen gazdái, még az ellenséges megszállás ideje alatt, nagy titokban készült és féltő gonddal rejtegetett zászlót óhajtanak felajánlani. A gazdák hazafias áldozatkészségét természetesen a legnagyobb elismeréssel honorálták, a zászló megtekintése után azonban rögtön közölték velük, hogy a zászló, külső formáját, de még inkább lényegét tekintve, az ősi nemzeti hagyományoknak s így a katonai szabályoknak sem felel meg. Ezen zászlót a m. kir. nemzeti hadsereg nagy köszönettel fogadta ugyan és becses ereklyeként tiszteletben tartva, fogja megőrizni, azonban hadi jelvényül szolgáló zászlónak nem

tekintheti. Ezen közlést azok, akik azt átvették annak idején, sajnálkozva ugyan, de tudomásul vették. A gazdák tehát, akiknek áldozatkészsége és a nemzeti hadsereg iránti érzett és ily módon kifejezett megbecsülése, mindenképen elismerésre méltó, már akkor tudatában lehetnek annak, hogy egy más, a követelményeknek megfelelő, zászlóra is lesz szükség. Ezen zászlót a helybeli különféle keresztyén társadalmi szervek és nem mint azt sokan állítják: csak a katolikusok készítették, költségeihez az összes keresztyén felekezetek adományaikkal és megteremtéséhez munkájukkal hozzájárultak. Ez a zászló ugy a nemzeti hagyományoknak, mint a katonai szabályoknak megfelel. Természetes tehát, hogy az illetékes tényezők ezt szolgálati zászlóul szívesen fogadták s most már mint ilyent, katonai ünnepek keretében, az adományozók közreműködése mellett fel is fogják szentelni.

Fentiekből világosan látható, hogy a zászló kérdésben a *gazdák mellőzéséről, vagy háttérbe szorításáról szó sem lehet, s ha egyesek, mégis ilyképen fognak fel, akkor ezt az illetékes körök igen sajnálatosnak találnak és kénytelenek volnának arra a meggyőződésre jutni, hogy a mai komoly és legnagyobb együttérzést és hazafias közszellemet igénylő időkben még mindig sokan vannak olyanok, akik saját önös érdekeiket a közös érdek, a Haza érdeke elé helyezik.*

Az új orvosi díjszabás

Az országos orvosszövetség debreceni fiókja a helybeli napilapokban közzétett kommandó szerint tagjai szerény megélhetésének biztosítására a gyógykezelési díjak csekély fel-emelését határozta el. Debrecen és Hajdu vármegye területén új díjtételeket állapított meg. Az új díjtétel főbb pontjai: 1. nappali látogatás 60 kor., 2. éjjeli látogatás 100 kor., 3. háznál való rendelés 40 kor., 4. háziorvosi díj évi 2000 korona, mely negyedévi részletekben mindig előre fizetendő. Ezek a lényeges pontok a csekély emelésnél.

Nézzük először a szenvedő alanyi, a beteget, vagy akinek belege van. Egy négy tagú egészséges családban átlag véve a legenyhébb számítás szerint is évenként 15 orvosi látogatást lehet számítani. Ez kerek szám 1000 koronát jelent akkor is, ha komoly baj nincs és olyan családban, ahol a művelt emberek szokása szerint és amit az orvosok is léptenyomon hangoztatnak, idejében hívják az orvost. De nézzük azt a szegény családot, ahol komoly beteg van. Vesebajos, epe-májbeteg anya, vagy angolkóros gyenge gyerek.

Egy ilyen családban az orvosi gyógykezelésnek az 1913 évi orvosi díjszabással szemben csekély 750 százalékos emelése, évi 3000—4000 koronát tehet ki. Elbirja ezt egy szegény ember, akinek évi törzsfizetése 2000—3000 korona. — Hát érdemes ebben a szerencsétlen országban betegnek lenni?

Igaz ugyan, hogy a határozat a szegény, agyontépázott, kiuzsorázott tisztviselőnek lényeges engedményt ad, ha azt kéri a kezelő orvostól. Tehát nem elég, hogy a többi osztályoktól és az államhatalomtól anyagilag teljesen leszorított tisztviselő életföltételeinek már minimumával sem rendelkezik, vegyük el közéletünknek a lyukas cipőben rongyosan járó áldozatától még egyetlen megmaradt erkölcsi-tökéjét: önértékét is, hadd bilincseljen házról-házra, míg akad olyan humánus orvosra, ki szállítja a csekély 750 százalékosan felemelt díjtélt 650 százalékra.

Meg azután az az orvosi etikához talán még sem egészen illő és a keresztényi kurzussal szöges ellentétben álló szíriai izü határozat, hogy a házi orvosi díjat negyedévenként részletekben előre kell fizetni. Hol maradnak a régi nemesi orvosi hagyományok? Aufricht és Goldschmied részletkirály is csak akkor szüntette meg a „remekírók” küldését, ha egy részlettel elmaradt a rendelés, sőt néha akkor se, a debreceni orvosszövetség ennél azonban sokkal előrelátóbb. Hiszen ilyen felfogás mellett még azt is megteheti a szövetség, hogy ha elmegy tagjaihoz riadt hozzátartozója a betegnek, hogy elhívja a doktort, ez kijelentheti, hogy kérem előre a 60 vagy 100 koronát.

De nézzük ezt a csekély felemelést az orvosok szempontjából. Nagyon közepes pacien-turájú az a doktor, akinek csak öt ambuláns és öt külső belege van. Ez jelent naponta 500 koronát. Évente 180.000 koronát. Hát ez a mai, abnormális drágasági viszonyok mellett is talán mégis sok, sokkal többet jelent, mint az orvosok szerény megélhetésének biztosítását.

Amikor egy 5-ik rangosztályban levő tisztviselőnek évi összes jövedelme mindenféle pótlékokt bele számítva nem több 24000 koronánál, egy miniszteré 40000 korona, ez a csekély felemelés talán mégis — sok. Végezetül még egyet. Tudunkkal az orvosi díjszabás megállapítása a belügyminiszter jogkörébe tartozik. Ha így van, honnan veszi a jogot az orvosszövetség debreceni fiókja, hogy a díjtételeket lépten-nyomon emeli a bebizonyított csekély arányban addig, míg az a szegény emberre elviselhetetlen; ha pedig nincs úgy, ha tehát a belügyminiszter ezt a jogot abban a zürzavaros világban átruházza a fiókokra, vegye vissza és rendezze a kérdést maga a kormányhatalom, mely feltetelezzük, úgy fogja rendeltetileg szabályozni ezt a kérdést, hogy nem lesz rászorítva az a szegény köztisztviselő, magánalkalmazott, nyugdíjas és többi páriája ennek a mi anyagias, spekulációs szellemtől átvődött társadalmunknak, hogy keserű lemondással, de folytatott gyűlölettel minden más kategóriával szemben könnyes szemekkel tehetetlenül nézzék szeretteiknek hervadását és sirba dőlését. Távol áll tőlünk, hogy az orvo-

sok jogos igényeit bármiképpen is érintsük. Jól tudjuk, hogy az ő munkájuk egyike a leg-elsőknek, melyre a magyarság megmentése érdekében számítaniunk kell. De ami sok, az mégis sok. Ne keressenek bennünket a kuruzs-

lók karjai közé, ma, mikor minden magyar élet ezerszeresen drága.

Közegészségügy államosítása, jöjjön el a te országod de mielőbb!

Reitz János.

A Baross-Szövetség propaganda nagygyűlése

A magyar ipar és kereskedelem megtisztítása

Szombaton délután érkezett Debrecenbe a Baross Szövetség budapesti központjának küldöttsége, hogy a debreceni keresztény iparos- és kereskedőtársadalmat most megkezdett nagy és messzekiható nemes munkájában támogatassa. A küldöttség, melyhez lelkes rokonérzettel csatlakozott dr. Kossalka János műgy. tanár, a Ker. Nemz. Liga igazgatója, Kiss Ernő, vasnagykereskedő, az Ébredő Magyarok Egyesületének első alapítója és elnöke s Kovács László kereskedő, a szolnoki fiók elnöke és amelynek tagjai sorában a főváros kereskedő és iparos világának legjobbjait láthattuk, délután az öt órai vonattal érkezett Debrecenbe. A pályaudvaron a Baross Szövetség debreceni fiókjának elnöksége fogadta a küldöttséget, s Török Tibor alelnök a következő beszéddel üdvözölte őket:

— Budapestről eddig csak a destruktív, a rombolás szelleme jött mindig Debrecenbe. Nagy örömmel üdvözöljük a Baross-Szövetség küldöttségét, mely végre az építés, a termelés és a becsületes munka lobogóját hozta le kö-zénk. Isten hozta az urakat Debrecenbe!

Az üdvözlésre Rausch Aladár fővárosi nagykereskedő, a Baross Szövetség központjának ügyvezető elnöke válaszolt és kijelentette, hogy a küldöttség szívesen és örömmel jött Debrecenbe, amely a múltban oly erős, hatalmas központja és irányítója volt a tisztantuli tiszt magyar iparnak és kereskedelemnek. — A kölcsönös bemutatkozások után az Arany-Bika szállóba hajajolt a küldöttség, ahol este 8 órakor ismerkedő társas-vacsora volt tisztjeikre. A vacsora alatt több felkőszöntő és beszéd hangzott el. Benyáts Emil, a debreceni fiók ügyvezető alelnöke üdvözölte a központ kiküldöttjeit, akiknek nevében ismét Rausch Aladár válaszolt rövid, de tömör és tartalmas beszédben. — Azután felszólt Kiss Ernő, aki hangoztatta, hogy meg kell tisztítani, meg kell menteni a magyar ipart és kereskedelmet azoktól az elemektől, melyek tekintélyét jőhírnevét oly nagyon aláásták. Ezt a munkát a csuffá tett, lerongyolt haza újjáépítésének keretében azonnal meg kell kezdenünk és nem szabad az eszközök megválogatásában semmitől sem visszajárnunk. — Ha másként nem érünk el célunkat, az Ébredő magyarok nyomdokait kell követnünk. Azután dr. Kossalka János műgyetemi tanár a Ker. Nemzeti Liga nevében hatalmas, magas szárnyalású beszédben buzdította a Baross szövetség tagjait az egoizmus jegyében dolgozó, rebach éhes idegen elem elleni küzdelemre, s biztosította a szövetséget a Nemzeti Liga hathatós támogatásáról. Időközben megérkezett a vacsorához Milotay István dr. az Új Nemzedék szerkesztője és a debreceni I. választókerület képviselőjelöltje is és mélyenjáró tartalmas beszédben összetartásra buzdította a szövetség tagjait és a keresztény magyar sajtó vállvetett munkásságát igézte meg a Baross-Szövetségnek. A vacsora mindvégig bensőséges, lelkes hangulatban folyt le és éjfél felé ért véget.

Vasárnap délelőtt 11 órakor volt a propaganda nagygyűlés a Bika szálló kis termében, melyen Debrecen városának sok kitűnősége is megjelent. Ott voltak: Hubert Ottó kormánybiztos-főispán, Keill Elemér ezredes, tépárancsnok Hegedűs Pál tábornok képviselőjében, Szentkirályi Tivadar iparkamarai elnök, dr. Ignyártó Sándor a kir. tábla és dr. Kesserű Lajos a kir. törvényszék elnöke, Haendel Vilmos dr. egyetemi tanár, az Arany János Társaság elnöke, Fráter Erzsébet, dr. Galánffy Jánosné, dr. Rottler Béláné a ker. nőegyletek elnökei, Serly Gusztáv a Debreceni Első Takarékpénztár vezérigazgatója, dr. Mitrovics Gyula, dr. Márffy Edé, dr. Iványi Béla egyetemi tanár és még sokan. A nagygyűlést Benyáts Emil alelnök nyitotta meg, s pár szóval üdvözölte a

megjelent előkelőségeket, a kiküldöttöket és a nagygyűlésen megjelent urakat és hölgyeket.

Rausch Aladár ügyvezető elnök meleg szavakkal köszöntö meg az üdvözlést és szív-ből kívánt áldást és sikert a debreceni fiók működésére. Utána

Farkas Elek fővárosi építőmester ismertette a Baross-Szövetség feladatát. Rámulatott az ország szomorú sorsára, a társadalom lerongyolódására, az ipar és kereskedelem meg-méltéyzésére.

— Csodálkozunk kell azon, — mon-dotta, — hogy egyáltalán maradt még fönntartó erő, mely megmentheti az országot. Latolgatnunk kell az újjászervezés módját és lehetőleg koncentrálnunk kell a dolgozókat, a teremteni tudó erőket. Össze kell szedni magunkat, össze kell szednünk azokat is, akik eddig bizonyos téves nézőpontból személték az eseményeket. Új munkába, erős, nagy munkába kell kezdenünk, melyhez minden használható erőt fel kell használnunk. Ennek az országnak nagy, széles látókörű emberekre van szüksége, akik erkölcsi alapon állva megtisztítják a közéletet, az ipart és kereskedelmet a betolakodott destruktív elemektől, mert Magyarországon csak kétféle ember van: becsületes magyar ember és becsületes csirkefogó. Ezeket ki kell innen tisztítani, nem erőszakkal, de úgy, hogy megfosztjuk őket a könnyű, a munkanélküli megélhetés és meggazdagodás lehetőségétől!

Azután rámutat arra, hogy agrárállam vagyunk és a gazdatársadalom megértésére, vállvetett munkásságára okvetlenül szüksége van a Szövetségnek. A kereskedő közvetíti a gazda termelvényét a fogyasztóhoz, s a gazdának a jáncolás útján hihetetlenül felszökött árakhoz semmi köze sincsen. Itt kell, e tekintetben megtalálnunk az érintkezést a gazdákkal. A gazdák álljanak az erkölcsi alapon álló, tisztességes polgári haszonnal dolgozó keresztény iparosok és kereskedők mögé, akik nem fognak a fogyasztók részéről ellenszenvet szállítani a gazdatársadalom felé. A Baross Szövetség programja az ipar és kereskedelem megtisztítása, a tisztviselő és munkások anyagi szükségleteinek és boldogulásának biztosítása. Programjában van az ifjú nemzedék nevelésének nagy kérdése is. Számít e munkájában a sajtó támogatására és a keresztény magyar társadalom megértésére.

— Az ország keresztüment a 7 egyiptomi csapáson s most munkához kell látnia. Dolgoznia kell minden erejéből és erre a munkára sorompóba kell állnia. Debrecen város közön-ségének is!

Azután id. Kardos László, a debreceni keresztény kereskedők ösz nesztora emelkedett szólásra és a pestiek üdvözlése után a meg-fertőzött magyar kereskedelem fekélyének ki-irtására buzdította a Szövetség tagjait. Utána

Kossalka János dr. beszélt. Szervekedésre, tömörülésre hívja fel a keresztény magyar társadalom figyelmét. A multak minden baja, minden szerencsétlensége az volt, hogy nem voltunk szervezkedve és velünk szemben egy kitűnően megszervezett nemzetközi maffia dolgozott. A Baross Szövetség praktikus megva-ó-sítása a keresztény, nemzeti eszmének az ipar és kereskedelem terén. Üdvözli a debreceni fiókot.

Szentkirályi Tivadar, a debreceni kereskedelmi és iparkamara elnöke beszélt azután. Hangsúlyozta, hogy Debrecenben igazán nagy szükség van az ipar és kereskedelem megtisztítására. A magyarról készakarva teszesztették azt a hirt, hogy nem kereskedőnek való. Ez nem áll. Példaképpül állítja oda id. Kardos Lászlót, a becsületes keresztény magyar kereskedő mintaképet. A zsidóság ereje a szolidaritásban van, mely még a becsütelencekre is kiterjed. Felhívja a szülők figyelmét a kereskedő pályára, mely egyéni függetlenségét, biztos existenciát és tiszteletet szerez azoknak, akik arra lépnek.

A keresztyén társadalomnak erkölcsi kötelessége támogatni a keresztyén ipart és kereskedelmét. **Utána**

Mitrovics Gyula dr. egyetemi tanár beszélt és hangsúlyozta, hogy új szentháromsága van most a keresztyén magyar társadalomnak: az erkölcs, a nemzeti gondolat és a munka. Ezt kell magáévá tennie, ezt a szentháromságot kell szem előtt tartania minden magyar embernek. A kereskedelem a fogyasztók és termelők összehozását célozza. Ezt kell ezután megvalósítani. A debreceni egyetem részéről üdvözlö a Baross-Szövetséget. Végül **Benyóts Emil** alelnök megköszönte a megjelentek érdeklődését és a nagy gyűlést bezárta.

A nagy gyűlés után a Szövetség Németh Andrásék kitűnő, magyaros konyháját élvezte a Bika-szálló terraszán és délután a Török-testvéreknek, a Baross-Szövetség ez illusztris tagjainak vendégei voltak. Itt kereste fel a Baross-Szövetséget **Emich Gusztáv** kereskedelemügyi miniszter, **Szomjas Gusztáv** kormánybiztos főispán társaságában és **Takács Géza**, valamint **Arvay Lajos** min. titkárok kíséretében. Tartalmasabbnál tartalmasabb szónoklatok tettek feledhetetlenné a délutánt, melynek folyamán **Emich Gusztáv** miniszter, **Szomjas Gusztáv**, dr. **Pröhle Vilmos** egy. tanár, **Rausch Aladár** Baross-szövetségi elnök, dr. **Kossalka János**, **Kiss Ernő**, **Vass Kálmán**, **Varga János**, és **Weszer Béla** mutattak rá a Szövetség magasztos hivatására, azokra az okokra, amelyek a Szövetség megalakulását szükségessé tették. Itt üdvözölte a Székelyországi testvéreink nevében az ifju Szövetséget **Székely Ferenc** mészahi főtanácsos, a Székely Társaság debreceni fiókjának elnöke. A barátságos uszonna keretében igen komoly megbeszéléseket folytattak az ipartörvény revíziójáról. Feltelesen szükségesnek látják, hogy ép úgy, mint Budapesten, itt is a Baross-Szövetség felülbírálatát hallgassák meg a kiadandó iparjogoknál, hogy így a stróhmannok térhódítását megakadályozzák. Sajnos, a keresk. miniszter vonala már féltékeny elhagyta városunkat, s magával vitte a Baross-Szövetség központi kiküldöttjeit, akik igaz magyar nemzeti érzéstől áthatva, oly nemes munkát vállaltak magukra...

Nyílt levél

Haendel Vilmoshoz

Kedves Barátom!

Mélyszéges hazafiúi fájdalommal telt nyílt leveled, melyet **Bernolák Nándor** barátunkhoz adresszáltál, de tulajdonképen az egész nemzethez intéztél, arra késztet, hogy én, mint nemzetünknek Veled egyivású tagja, aki 25 évvel ezelőtt a budapesti Egyetemi Körben Veled karöltve dolgoztam a nemzeti és keresztyén megújulás előkészítésén, leveledre néhány szónyi reflexióval felelek.

Leveled olyan hatással volt rám, mint a hirtelen szél az aeol-hárfa; egyszerre édes és bus hurokat rezgetett meg bennem s talán nem is én magam, hanem a régen szunnyadó nemzeti lélek hárfazengése válaszolja neked a következőket.

A nemzet élete örökkévaló. A nemzet becsülete pedig nem feltételes, hanem **feltétlen abszolút valami**, ami nem függ sem nyert, sem veszített csatáktól, sem pedig jó vagy rossz békeszerződésektől.

A nemzet becsületét nem lehet magánjogi mértékkel mérni, nem lehet egyéni szempontból felfogni. A nemzet becsülete magában a nemzetnek **létezésében**, kulturális, gazdasági és katonai erejében fekszik.

A nemzetet mi, tagjai alkotjuk, de a nemzet, mint erkölcsi fogalom, **földtünk ill.** A magánember elvesztheti becsületét, erkölcsileg meghalhat már fizikai halála előtt. Egy vesztés hadvezér kardjába dőlhet, egy vesztés kártyás golyót röppíthet egyába, de **egy nemzet nem követhet el öngyilkosságot soha.**

A nemzet becsülete **nem a halál**, hanem az élet. Bármily keserű az élet pohara ma, nekünk azt kell kiinnunk és nem a halál poharát.

Szeretettel üdvözöl régi barátod

Komlóssy Artur.

HIREK

— **Hubert főispán a gazdakörben.** **Hubert** O tó városi főispán szombat este 7 órakor elalogatott a debreceni keresztyén kisgazda és földműves párt körhelyiségébe, ahol **Kertész Imre** meleg szavakkal üdvözölte. A főispán válaszában hangoztatta, hogy nem mint politikus, sem mint főispán, hanem mint egyszerű polgár jött el a gazdák közé és egymás iránti szeretetre, összetartásra buzdította a gazdákat, mint a keresztyén magyar társadalom erős oszlopait. A főispán közel egy óra hosszat időzött a gazdakörben és szívélyesen elbeszélgetett a gazdákkal.

— **Miniszteri-bizottság a hadirogoly ügyek intézésére.** A kormány, mint a hivatalos lap mai száma közli, a hadifogoly-ügyek infézésére miniszteri bizottságot alakított, melynek feladata lesz: a hadifoglyok hazaszállítása, fogadása, ellátása, leszerelése, valamint általában erkölcsi és anyagi támogatására vonatkozó azon sürgős ügyek intézése, amelyek több hatóság egyidejű állásfoglalását és intézkedését teszik szükségessé.

— **Választás az ujonnan felszabadult területekben.** Az oláh megszállás alól részben felszabadult **biharkeresztési, cséffai és székelyhídi** választókerületekben a belügyminiszter rendelete értelmében a nemzetgyűlési választásokat július 4 én fogják megejteni.

— **Alaptalanul meghurcolt rendőrtisztviselő.** Ez év február 24 én feljelentés tételét ifju **Moys Mihály** debreceni rendőrgyakornok elen, hogy a vörös világban Rahón karhatalmi parancsnok volt és e minőségében súlyos bűntetteket követett el. E feljelentés következtében a rendőrség ifju **Moys Mihályt** április 4 én elbocsátotta a szolgálatból. A debreceni ügyészség elrendelte a nyomozást, melynek során bebizonyítást nyert, hogy ifju **Moys Mihály** 1919 január 23-ától 1919 augusztus haváig állandóan Debrecenben tartózkodott, innen egyetlen napra sem távozott el, a vörös uralom alatt kifogástalan magatartást tanúsított, stb. Ez alapon a debreceni ügyészség **B. 2082-4** számú végzésével ifju **Moys Mihály** ellen a nyomozást beszüntette. Az alaptalanul meghurcolt rendőrgyakornok ezek után most állásába való visszahelyezését kéri, rágalmozói ellen pedig büntetői feljelentést tesz.

— **Az aláírás.** A most folyó korteskedés sokkal nagyobb arányu, mint eddig volt. Ennek oka az, hogy a jelöltnek legalább 500 ajánlót kell fognia, hogy legalább — jelölt legyen. Eddig csak 10 aláírói kellett keríteni a jelöltnek és már jelölt volt, még ha 10 szavazatot sem kapott. — A jelöltek és korteseik tehát elsősorban aláírásokat gyűjtenek. A magyarok persze elég könnyelműek és aláírnak. Néha többnek is, csak hogy lerázzák a nyakukról a vendéget.

— **Nem váltó az!** — szokták mondogatni. Ugyis csak oda szavazok titkoson, ahová akarok.

Mulatságos dolog esett a minap egyik hajduvárosban. Népgyűlés után aláírást gyűjtöttek a kortesek a Friedrich párti jelölt részére és százával gyűltek az aláírások. — Az egyik kortes azonban ismerle a törvényt és nehogy a magyarok bajba jussanak könnyelműségük miatt és esetleg az aláírásuk megsemmisítésével a jelölés legyen kockázatva, az asztalra ugrott és így szólt:

— **Kedves keresztyén felebarátaim!** Felkérem önöket, hogy csak azok írják alá az ajánló ívet, aki másik pártnak nem írt alá, mert a törvény súlyosan bünteti azt, aki több helyen is aláír.

Létt erre kavarodás! Vagy 200—300 magyar kaphodott ijedten a fejéhez. Olyan cifra káromkodásban törték ki a keresztyén atyafiak, hogy no. Kiderült, hogy ők már — két pártnak is aláírtak! Sőt némelyik háromnak is nagybátran.

— **A kereskedelmi alkalmazottaknak** kedden délután hét órai kezdettel, ifjusági egyesületük Piac utca 9. szám alatti körhelyiségében a keresztyén nemzeti egyesülés pártjának képviselőjelöltjei: **Bernolák Nándor**, **Pröhle Vilmos** és **Milóty István** közgazdasági, kereskedelmi és politikai irányu előadást fognak tartani. Kérjük a karfások minél tömegesebb megjelenését.

— **Irnokok felvétele.** A nemzetgyűlési választások két napján vasárnap és hétfőn a szavazatszedő küldöttségeknél teljesítendő irnoki munkák elvégzésére irnokok felvételnek. Miután a szavazatok összeszámítása a késő éjjeli órákba fog benyulni, csak férfiak jelentkezzenek szerdán és csütörtökön d. e. 11—12 óráig Csobán Endre főlevéltárnoknál. Város-háza földszint 5.

— **Felhívás.** A debreceni tud. egyetemi építkezések művezetősége felkéri a helybeli iparosokat, hogy a legközelebbi jövőben szükségelt asztalos, lakatos, mázoló és áveges munkák vállalatbaadhatása érdekében **Korb Flóris** művezető építész irodájában (Nagyerdő, Vilmos császár-körut) 8 nap keretén belül (1920. június 15-ig) jelentkezzenek.

— **A háromvásár száj- és körömfájás** miatt további intézkedésig nem fog megtartatni.

— **A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Partja** f. hó 9-én, szerdán d. u. 6 órakor a Tisztviselő-telep és Tócsó-kert közötti téren gyűlést tart. Beszédet mondanak: dr. **Pröhle Vilmos** képviselőjelölt, **Stadler Nándor** és **Boér Károly**.

— **Kisemberek is vehessenek cipőt.** A városi kishivatalnokok folyamodtak a tanácshoz, hogy a Csehországból hozott cipőkből ők is kaphassanak, még pedig olykép, hogy 12 hónap alatt részletekben felszínhessék le a vételarat. A városi tanács foglalkozott a méltányos kérelemmel, de még nem döntött. Bizonyos, hogy a kérelmet teljesíteni *kell*, mert különben nem tudják megvenni a cipőket a kiszízetésű emberek... Csak az a bökkenő, hogy a cipők aligha tartanak 12 hónapig...

— **Leszurt műegyetemi hallgató.** A múlt héten **Kossányi László** műegyetemi hallgatót az Aradi-u. sarkán két pesti jaszli, aki karján a keresztyén-jelvényt látta, hirtelen megröghanta és összeszúrta. **Kossányit**, aki már jobban van, a kórházban **Horthy Miklós** kormányzó is meglátogatta. **Kossányi** nem ismerte támadóit, csak annyit tud, hogy jellegzetes orru zsidók voltak.

— **Irrigátorok felszerelve,** körte fecskendők, üveg fecskendők, gummi lepedők, **gummi különlegességek**, sérvköők, nadrágtartók, jég-tömlők, **orvosi műszerek**, női és férfi **keztűk** nagy választékban **Nagy András unokája** üzletében Kistemplom mellett.

— **Pálóczi Horváth Barnabás** festőművész iskoláját Nagyerdő 3. sz. villájába helyezte. Rendeléseket s tanítványokat még elfogad. Berirások és rendelések naponta eszközölhetnek.

— **A nagyerdei játéktanfolyam** *jul. 2-án kezdődik.* **Növendékek felvétele korlátolt számban június 15-ig.** *Jelentkezést* **Kolos Lajosnál** naponta d. u. 3—6-ig, **Rákóczi-u. 23.**

— **Uj! Hatóságilag engedélyezett** nyak-kendőjavító műhely csak **Pétefia-u. 53.**

Schuster Ferenc fogászati műterme **Var-utca 11. sz.**

Választási mozgalmak

Üzen a ker. női tábor, hogy kedden délután pont 6 órakor kezdődik az utolsó női nagy gyűlés a Bika szálló dísztermében.

A francia sajtó köszönete

Páris, június 7. (Nem. St. tel. jel.) Szikratávirat jelenti, hogy a francia sajtóban lassanként barátságosabb hangulat kezd megnyilvánulni **Magyarország** irányában. A „*Republique*” azt írja, hogy a magyar békeszerződés nemcsak célszerűtlen, hanem igazságtalan is, ha összehasonlítjuk a német békével. Köszönetet kell tehát mondanunk a magyaroknak bölcseségükért. Franciaország nem gyűlölte és nem fogja sohasem gyűlölni a magyarokat. Magyarország nagy jövőre van kilátása, ha okos és meggondolt merad.

A Temps-cikke Magyarországról

Páris, június 7. (Nemzeti St. telefon jel.) A „Le Temps” mai számában Magyarországgal foglalkozik és megállapítja, hogy a világ összes hadviselő államai között Magyarország bánt legemberségesebben a hadifoglyokkal és internáltakkal. Magyarország most nem kíván mást, minthogy tegyék jóvá a tévedéseket és segítsenek talpraállítani. Tagadhatatlan, hogy a dunai államok központja csak Budapest lehet.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

* Vasárnap este Csiki Gergely színművét, a *Cifra nyomorúságot* játszották a Vígyszínházban. Ez a darab Csikinek talán legmaradandóbb alkotása. A negyven év előtti magyar hivatalnok életének és életfelfogásának hű képét kapjuk itt, melyre a nézőközönség idősebb tagjai ismernek reá. És nem tagadhatni, bizonyos érzékenységgel ismernek és emlékeznek reá. Mert hát amit itt látunk, az valóban a mi kedves, derék apáink megszólalásig hű rajza, akik az ő hivatalnoki szegénységüket uras és előkelő tartással leplezték, azaz cifrán nyomorogtak. A mai nemzedék, a Mammon és az Osztyáharc keltős istenségének korában meg sem érti már nagyapáinak ezt a különös gondolkodásmódját, ezt a mindenestre ideális lelki létét. Ami a mai magyar közönséget továbbá meglepi, az ennek a színműnek egészséges, tiszta erkölcsi levegője, amitől a lipótvárosi muzsa atmoszférájában ugyancsak elszoktunk. Az előadás kifogástalan, élénk, lendületes volt. László Gyula, Thuróczi, Simkó Gizi tenetségeknek legjavát adták.

* Dr. Kabay Kálmán június 12-én szombaton a „Csokonai” színházban este 8 órai kezdettel tartja hangversenyét. Dr. Kabay szífonikus alkotásai s a magyar zene irodalmában egyedül álló zeneirodalmi könyvei emelték a legnagyobb zeneművészeink közé, legutóbb tartott hangversenyén pedig a nagyszerű interpretátornak, a kiváló előadó művészeknek adóztott a közönség nagy elismeréssel. F. hó 12-iki hangversenyének műsorára a modern zeneirodalmának legkiválóbb alkotásait tűzte; emellett a magyar népies muzsikát is megszólaltatta hegedűjén. Közreműködik: Bihary Gizella a közönség kedvenc cimbalomművésznője, aki Allagár ak a cimbalom nagymesterének „Vihar” című kompozícióját is játéza műsorszámait között. Pröhle Sándor prólegot mond és konferál. A jövedelem részben a szibíriai hadifoglyok hazaszállítására szolgál. Jegyek Csáthy cégnél váltakozó.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* Farsangtündére bemutatója ma lesz a Vígyszínházban. Az idei legsikerültebb operett-újodonságok közé tartozik a Farsangtündére. A szöveget Vilner Alfréd és Ostreier Rudolf írták, fordította Gábor Andor. Zenéjét írta Kálmán Imre. Az operett-újodonságot Tihanyi Oszkár rendezte és Mályi Károly karnagy tanította be. Kedden, szerdán, csütörtökön és vasárnap kerül színre.

* Tisza Carola szerződöttese. Honthy Hanna helyére Irmay igazgató Tisza Carolát szerződötteste, aki a nagyváradi színháznak, később a Király színháznak és legutóbb a Krisztálpalotának volt ünnepelet primadonnája. Az új primadonna, aki Honthy Hanna helyét van hivatva betölteni, június 15-én mutatkozik be a Cigányprimás operett Sári szerepében.

* Kálmán Illés tenorista az Apollóban az „Utolsó felvonás” című négy felvonásos drámában Carmen és Bajazzo operákból 3 dalt énekel.

* A Csárdáskirálynő operette filmén ma utoljára az Urániában.

Felhívás!

A Debreczeni Keresztyén Kisgazda és Földmivessépart felhívja az érdeklődő választópolgárokat és polgárnőket, hogy ma, június 8-án, délután 6 órakor a Vargakertben K. Tóth Kálmán-utcán Gyulai-fele vendéglőben négyülről tart. melyen a párt programja és céljairól a párt egyes vezetői bővebb ismertetéseket tesznek.

A párt elnöksége.

Értesítés!

A Debreczeni Keresztyén és Kisgazda- és Földmivessépart értesíti a párthoz tartozó választópolgárokat és polgárnőket, hogy a választás körül felmerülő minden olyan ügyben, mi a választók előtt kétesnek látszik, vagy melyen eligazodni nem tud, a legnagyobb készséggel ad mindenféle felvilágosítást a párt titkári hivatala Piac-u. 7-ik sz. a. helyiségében.

A párt elnöksége.

APOLLO Kedd, Szerda Az utolsó felvonás Dráma a színművilágból 4 felv. énekkel és 3 dalt. Kálmán Illés tenorista 3 dalt énekel a Carmen és Bajazzo operákból. Előadások 7 és 9-kor.	URANIA Kedd Csárdás királyné operett filmén. A főszerepben IDA RUSSKA. Előadások 7 és 9-kor.
---	---

Tűzifát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Oroszt tűzifakereskedő

Mihály-u. végén, Szoboszló-ut 1. és Piac-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

Karlsbadi só

üvegekben, kristályos és törtött minőségben megérkezett

KAPHATÓ

Kontsek Gézánál, Kossuth-utca.

Eladó ház Rákóczi-utczán 5 szobás kisebb családi ház eladó Dezső László irodája Maróthy György-utca 19.

Társat keresek

biztos megélhetési jó jövedelmet nyújtó életképes vállalat. Cim a kiadóban.

Értesitem a tisztelt **FEKETÉRE** megbízóimat, hogy és mindenféle színre festek. Tisztított férfi és női ruhákat legkényesebb igényeknek megfelelően 3 nap alatt, gyász vagy sürgős esetekben soron kívül 48 óra alatt kifogástalanul készítem. — Becses pártfogást kér

Hungária gőzmosó és kelmefestő vegy-tisztító vállalat

Debreczen, Péterfia-u. 4. Telefon 399.

Pala érkezett Karmantus betoncsövek, mozaik- és cementlapok kaphatók. Tetőfedések készítését juttatva elvállaljuk.

Singer és Társa Vár-utca 7. sz. (Sóraktár.)

Kisbirtok a hosszupályi köves ut mentén 12 kat. hold fekete aljhomok tanyánélkül eladó DEZSŐ L. IRODÁJA Maróthy-u. 19.

Villamos vasalók, főzők, hajszárítók, resók, orvosi műszerek és villamos motorok javításával foglalkozik Széchenyi-utca 19. szám alatt lakó FERENCZY JENŐ okl. gépészmérnök.

Eladó ház József kir. herceg-utczán egyszerűbb nagytelkű és régi jó erős építésű ház eladó Dezső László Maróthy-utca 19. szám.

Kiss Ferencz női szabó Piac-u. 56. szám. Ismételt munkát jutányos áron készíti.

Ha szép akar lenni? Korzó arczkremet és szappant használjon!

PARFUMOK prima minőségűek. Pipere szappanok. Mindenféle piperecikkek. Kétszerek, irrigátor felszerelések, gummi árúk, GAZDA-ÁGI CZIKKEK, kreolin stb. legolcsóbban szerezhetők le a

Korzó Droguerijában Piac-utca 42.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Debreczeni Gazdák Bankja részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safe deposit) páncél rekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Pezsgős üvegeket vesz a „Török pezsgőgyár.”

Romlott tengerit a gabonagyűjtés országos kormánybizottságának engedélyével vesz a Haltenyésztő részvénytársaság Egyháztér 6. sz.

Üveg- Porcellán-, Zománcz és kövedények, készletek dísz tárgyak, képeretek Koncnál, Egyháztér.

Előkelő vidéki keresztyén uriházhoz jó főzőnő keresetlik, aki a házvezetőnői teendőket is ellátja. Csakis nagyon komoly, szerény, hosszabb működési bizonyítványokkal rendelkező középkorú nők pályázzanak. Külön szoba és kellő segédzemélyzet áll segítségére. Levelüket a lap kiadóhivatalához 98 számra kérünk.

Elveszett a Bika szállótól a Széchenyi-ut közepéig onnan vissza a cirkuszig egy vastag arany lánc karkötő közepén egy gyémántokkal körülvett sötétkék zaffir követ. Becsületes megtaláló keretlik, adja le a következő címre: Világi százados, Bika szálloda II. 204. szoba.

Bélyegzőgyár és vésőintézet **PAULÓ I.** Bathányi-u. 22.

Cimbalmot néző urihölgy, ki fiával Hadházi-ut 12. sz. alatt volt, sziveskedjék újból elféradni.

Zongora jókarban levő eladó. Cim a kiadóban.

Egy 4 méteres létra és virágcserepeket tartó favályúk eladók. Jókai-utca 52.

Koros Sándor férfi-szabó Ütöletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfiöltönyök kaphatók.

FORGÁCS I. MŰRÁS, Bádógy-utca.

Katonai egyenruhák tavaszi öltönyök mérték után, vagy fordítások a legolcsóbban és eszesen készülnek **PISKOLTY PETER** úri szabó Háztelepben Kossuth-utca 58. sz. Kétféle cikkeket rakdara.

Tanyásbirtok

46 hold buzatermő fekete homok 2 szobás lakás 16 jószágra istálló, 2 hold szőlő, szántó és kaszáló, utóbbi is jó termőföld, városhoz 16 km nyire köves uton eladó Dezső L. irodája Maróthy György-utca 19. szám. —

BUDAPESTI Beketow Circus

előadásait 2 nappal meghosszabbította június 5, 6, 7 és 8-án

Teljesen új műsor

: 2 részben 16 számmal :

2-2 VASARNAP JUN. 6 **2-2** ELŐADÁS **2-2**

DELTUTÁN: 4 és este 8 órakor.

Kedden június 8-án utolsó műsor-előadás.

GŐZMALOM felállításához 25 PH gőzgép teljesen üzemképes azonnali átvételre eladó. Dezső László irodája Maróthy-utca 19. sz. alatt.